

***ЗАНЬКЕВИЧ Євгеній Миколайович**,
курсант другого року навчання курсу
№4 факультету забезпечення
державної безпеки, 113 навчальної
групи, Київський інститут Національної
гвардії України*

Науковий керівник:

***КОЗАК Валентина Андріївна**,
кандидат філологічних наук, доцент
кафедри мовної підготовки, Київський
інститут Національної гвардії України*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ КОМАНДИРІВ У ВІЙСЬКОВИХ ПІДРОЗДІЛАХ: КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ

Функціонування військових підрозділів значною мірою залежить від ефективності діяльності молодших командирів як ключової ланки військової ієрархії. Роль молодшого командира у військових підрозділах є однією з найважливіших ланок військової структури. Саме молодші командири безпосередньо взаємодіють з особовим складом, забезпечують виконання наказів вищого командування та підтримують боєздатність

підрозділу. Їхня діяльність сповнена викликами.

Одним із найважливіших аспектів роботи молодшого командира є безпосередня взаємодія з особовим складом. Щодня командир стикається з необхідністю управління різними особистостями, кожна з яких має власний характер, звички та особливості поведінки. Складність полягає в необхідності знаходити індивідуальний підхід до кожного підлеглого, вирішувати міжособистісні конфлікти та підтримувати дисципліну без надмірного тиску. Особливо важливим є вміння мотивувати особовий склад в складних умовах служби. Проте саме робота з людьми та досягнення своїх цілей, часто приносить найбільше задоволення. Спостереження за тим, як розвиваються підлеглі, як формується згуртований колектив, як встановлюються довірчі відносини – все це дає відчуття важливості та значущості виконуваної роботи. Можливість позитивно впливати на долі людей, допомагати їм розвиватися професійно та особистісно є однією з найбільших радостей у роботі молодшого командира.

Управління особовим складом характеризується

комплексним підходом до вирішення завдань керівництва та координації військовослужбовців. Основними аспектами є: диференційований підхід до індивідуальних особливостей підлеглих, механізми підтримання дисципліни, методи мотивації в умовах підвищеного стресу. Результати практичної діяльності демонструють пряму кореляцію між якістю управління та рівнем згуртованості підрозділу.

Професійна діяльність молодших командирів характеризується багатовекторністю завдань, що включають:

1. Стратегічне планування діяльності підрозділу.
2. Координацію матеріально-технічного забезпечення.
3. Документальний супровід операційної діяльності.
4. Контроль технічного стану озброєння.
5. Організацію навчального процесу.
6. Психологічні детермінанти командирської діяльності.

Психологічне навантаження на молодшого командира важко недооцінювати. Він постійно несе високу відповідальність за життя та здоров'я підлеглих, змушений швидко приймати рішення в стресових ситуаціях. Емоційне

навантаження при роботі з людьми також вимагає значних психологічних ресурсів. Важливо вміти зберігати спокій та розсудливість навіть у найскладніших ситуаціях. Однак саме подолання цих викликів приносить значне моральне задоволення. Відчуття важливості виконуваної роботи, повага та довіра підлеглих, успішне виконання поставлених завдань – все це формує почуття професійної гордості та самоповаги. Визнання з боку керівництва та колег також додає впевненості та мотивації для подальшого розвитку.

Процес бойової підготовки потребує систематичного підходу до навчання та розвитку особового складу. Емпіричні дані свідчать про ефективність інтегрованого підходу, що поєднує теоретичну підготовку з практичними заняттями. Особлива увага приділяється впровадженню інноваційних методик навчання та забезпеченню безпеки під час тренувань. У сфері бойової підготовки молодший командир відіграє ключову роль. Організація та проведення навчань вимагає постійного оновлення власних знань, пошуку ефективних методів навчання, забезпечення безпеки під час занять. Важливо подолати

формальний підхід до навчання та зробити його максимально практичним та корисним для військовослужбовців. Успіхи у підготовці особового складу приносять особливе задоволення. Коли підрозділ демонструє високий рівень підготовки, коли підлеглі успішно засвоюють нові навички, коли вдається впровадити сучасні методики навчання – все це дає відчуття правильності обраного шляху та методів роботи. Обмін досвідом з іншими підрозділами також збагачує професійний багаж командира.

Молодші командири часто стикаються з необхідністю виконання складних або суперечливих наказів, долають бюрократичні перепони, працюють в умовах обмеженості ресурсів. Інколи доводиться стикатися з відсутністю підтримки власних ініціатив, що може викликати розчарування та зниження мотивації. Проте успішна взаємодія з керівництвом відкриває нові можливості для розвитку та вдосконалення. Це може бути кар'єрне зростання, отримання додаткових ресурсів для підрозділу, можливість впровадження нових ідей. Особливо цінним є визнання досягнень підрозділу на вищому рівні, що

підвищує мотивацію всього особового складу. Аналіз взаємодії з вищим командуванням виявляє необхідність оптимізації комунікаційних процесів та вдосконалення механізмів реалізації управлінських рішень. Спостерігається потреба в розробці ефективних методів подолання бюрократичних перешкод та покращення ресурсного забезпечення підрозділів.

Успішність молодшого командира значною мірою залежить від його здатності ефективно керувати особовим складом, постійно підвищувати власний професійний рівень, знаходити баланс між вимогливістю та турботою про підлеглих. Важливим є вміння адаптуватися до змін та викликів сучасної військової служби. Розуміння та прийняття як труднощів, так і позитивних аспектів командирської діяльності є ключовим фактором успішного виконання службових обов'язків та військової кар'єри. Саме поєднання викликів та радощів робить цю роботу унікальною та важливою для функціонування підрозділів в цілому.

Список використаних джерел:

- 1 Ягупов В. В. Військова психологія: підручник для військових вузів. Київ: Тандем, 2023. 656 с.
2. Кокурн О. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С. Психологічні особливості лідерських якостей у військових керівників різного рівня. Вісник Національної академії оборони України. 2024. № 1 (41). С. 142–146.